

Tilläggsavtal om lån till Irland

Sammanfattning

I november 2010 utfäste sig EU och Internationella valutafonden (IMF) samt Danmark, Storbritannien och Sverige att ge finansiellt stöd till Irland. Enligt låneavtalen måste Irland vid en förtida återbetalning av något av lånen göra en motsvarande återbetalning till övriga långivare.

I proposition 2014/15:9 Tilläggsavtal om lån till Irland föreslår regeringen att riksdagen ska godkänna ett tilläggsavtal till Sveriges avtal med Irland. Det nya avtalet ska göra det möjligt för Irland att göra förtida återbetalningar om motsvarande ca 18,3 miljarder euro till IMF, utan att Irland behöver betala tillbaka en motsvarande andel till Sverige.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

I betänkandet finns två särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Tilläggsavtal om lån till Irland.....	5
Särskilda yttranden.....	8
1. Tilläggsavtal om lån till Irland (SD).....	8
2. Tilläggsavtal om lån till Irland (V).....	8
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	10
Propositionen.....	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Tilläggsavtal om lån till Irland

Riksdagen godkänner tilläggsavtalet om lån till Irland. Därmed bifaller riksdagen proposition 2014/15:9.

Stockholm den 13 november 2014

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Monica Green (S), Jonas Jacobsson Gjørtler (M), Oscar Sjöstedt (SD), Jörgen Andersson (M), Emil Källström (C), Janine Alm Ericson (MP), Jan Ericson (M), Hans Unander (S), Dennis Dioukarev (SD), Erik Ullenhag (FP), Marie Granlund (S), Niklas Karlsson (S), Niklas Wykman (M), Börje Vestlund (S), Håkan Svenneling (V) och Emma Henriksson (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen uppdrog den 2 oktober 2014 åt Riksgäldskontoret att bistå regeringen vid utformningen av ett tilläggsavtal. Därefter har företrädare för den svenska och irländska regeringen enats om ett tilläggsavtal. Regeringen beslutade den 9 oktober 2014 att underteckna avtalet. Avtalet gäller med förbehåll för riksdagens godkännande.

Under beredningen av propositionen har regeringen begärt in synpunkter från Riksgäldskontoret och Riksbanken, som inte haft några invändningar.

Finansminister Magdalena Andersson redogjorde för innehållet i propositionen vid utskottets sammanträde onsdagen den 8 oktober 2014.

Bakgrund

I november 2010 begärde Irlands regering internationellt finansiellt stöd efter en längre tids nedgång i landets ekonomi. Begäran utlöstes av stigande svårigheter för den irländska staten att ta upp lån på de finansiella marknaderna.

Vid ett möte den 28 november 2010 mellan EU-ländernas ministrar för ekonomiska och finansiella frågor utfäste sig EU och IMF att ge finansiellt stöd till Irland med sammanlagt 67,5 miljarder euro. IMF lånade ut ca 22,5 miljarder euro till Irland. Stödpaketet bestod av lån från IMF och EU samt bilaterala lån från Danmark, Storbritannien och Sverige. En förutsättning för samtliga lån var att Irland genomgick ett särskilt stabiliseringsprogram.

Efter förhandlingar enades företrädare för den svenska och den irländska regeringen om villkor för ett svenskt lån till Irland om 600 miljoner euro. Riksdagen bemyndigade den 9 maj 2012 regeringen att besluta om lånet (se prop. 2011/12:119, bet. 2011/12:FiU41, rskr. 2011/12:209). Avtalet undertecknades den 11 maj 2012. Fyra utbetalningar om vardera 150 miljoner euro gjordes under 2012 och 2013.

Lånet ska betalas tillbaka i lika stora poster som det har betalats ut 7,5 år efter respektive utbetalning och det ska vara helt återbetalat 10,5 år efter den första utbetalningen. Detta innebär att lånet kommer att återbetalas vid fyra tillfällen under 2019–2021.

När Sverige ingick låneavtalet med Irland i maj 2012 bedömdes enligt regeringen att räntebasen Euribor med ett påslag om 1 procentenhet skulle täcka upplåningskostnaden och kreditrisken.

Utskottets överväganden

Tilläggsavtal om lån till Irland

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner tilläggsavtalet om lån till Irland.

Jämför särskilda yttranden (SD, V).

Propositionen

Kreditrisken för lån till Irland

Regeringen skriver att det är svårt att uppskatta kreditrisken vid utlåning till en stat. En sådan uppskattning omfattar att bedöma den makroekonomiska utvecklingen i såväl landet i fråga som dess omvärld. En naturlig utgångspunkt vid bedömningen är enligt regeringen de betyg som utdelas av internationellt verksamma kreditvärderingsinstitut. Kreditvärderingsinstituten Moody's, Standard & Poor's och Fitch Ratings har höjt sina kreditbetyg för Irland mellan maj 2012 och september 2014. Det är enligt regeringen viktigt att konstatera att den höga statsskulden utgör en sårbarhet för Irlands ekonomi och att det finns ett fortsatt behov av att förbättra landets offentliga finanser. Att ersätta IMF:s lån med marknadsfinansiering till en lägre räntekostnad skulle enligt propositionen ge Irland en önskvärd möjlighet att minska sina upplåningskostnader och förbättra statsskuldens hållbarhet. I någon mån kan detta därmed minska Sveriges kreditrisk, menar regeringen.

Irlands räntekostnader

Regeringen skriver att den pågående ekonomiska återhämtningen i Irland har bidragit till att finansmarknaderna har återfått förtroendet för landets ekonomi och att intresset för att köpa irländska statsobligationer har ökat betydligt. Räntorna som den irländska staten betalar är numera jämförelsevis låga. Landets tioåriga statsobligationsränta uppgick den 30 september 2014 till 1,6 procent. Trots de låga räntorna innebär den höga statsskulden att Irlands ränteutgifter är höga, skriver regeringen. IMF tillämpar olika räntemarginaler och för Irlands del innebär det att landet betalar den högsta räntan på drygt 80 procent av IMF:s lån till landet. Enligt uppgift från det irländska finansdepartementet uppgår den årliga räntan som Irland betalar för den delen av lånet till ca 5 procent. Enligt propositionen finns det därmed en möjlighet för Irland att ersätta IMF:s lån med marknadsfinansiering till en lägre räntekostnad.

Godkännande av tilläggsavtal om lån till Irland

Enligt Sveriges avtal om lån till Irland måste Irland göra en förtida återbetalning av det svenska lånet, om landet gör en förtida återbetalning till någon av de andra långivarna. För att minska sina lånekostnader ansökte Irland den 19 september 2014 om att få göra förtida återbetalningar till IMF om 15,7 miljarder s.k. särskilda dragningsrätter (motsvarande ca 18,3 miljarder euro) utan att någon återbetalning måste göras till Sverige och övriga långivare.

I propositionen skriver regeringen att Irland i sin ansökan har uppgett att återbetalningen kommer att förbättra den irländska statskuldens hållbarhet. Vidare anger Irland i sin ansökan att IMF kommer att fortsätta delta i övervakningen av Irlands ekonomiska utveckling, och att en förutsättning för att en återbetalning görs i förtid till IMF ska vara att samtliga europeiska långivare är eniga om att göra ett undantag från de ursprungliga avtalen.

Regeringen bedömer att utvecklingen av den irländska ekonomin kan ha påverkan på andra mindre euroländers ekonomier och även på Sveriges ekonomi. Regeringen skriver att den ekonomiska återhämtningen är på god väg i Irland, men att landets offentliga skuldkvot fortfarande är hög. Att ersätta IMF:s lån med marknadsfinansiering till en lägre räntekostnad skulle ge Irland en önskvärd möjlighet att minska sina upplåningskostnader, menar regeringen.

Vidare anför regeringen att en förutsättning för det svenska stödet till Irland var att även andra bilaterala långivare deltog i stödpaketet. Danmark och Storbritannien, som är bilaterala långivare med avtal som motsvarar det Sverige och Irland har i fråga om återbetalning, har förklarat sig villiga att tillmötesgå Irlands begäran om att göra en förtida återbetalning till IMF. Båda länderna har enligt regeringen uttryckt en önskan om att samtliga bilaterala långivare ska agera gemensamt. Även EU har uttryckt stöd för Irlands förtida återbetalning av lånet till IMF under förutsättning att samtliga långivare tillmötesgår Irlands begäran.

Regeringen föreslår därför att riksdagen godkänner ett tilläggsavtal om lån till Irland. Det nya avtalet ska göra det möjligt för Irland att göra förtida återbetalningar om motsvarande ca 18,3 miljarder euro till IMF, utan att Irland behöver betala tillbaka en motsvarande andel till Sverige.

Ekonomiska konsekvenser

Regeringen skriver att Irlands planerade förtida återbetalning till IMF inte påverkar planen som gäller för återbetalningar till Sverige. Irlands finansminister har enligt regeringen den 1 oktober 2014 bekräftat att landet kommer att genomföra de planerade återbetalningarna till Sverige. Tilläggsavtalet bedöms därför av regeringen inte få några statsfinansiella konsekvenser för Sverige i förhållande till den bedömning som gjordes i samband med att det ursprungliga avtalet ingicks.

Utskottets ställningstagande

Utskottet gläds åt att återhämtningen i den irländska ekonomin går bra och att Irlands finanser stärks. Om Irland i stället för att låna från IMF kunde göra en upplåning på marknaden till en lägre räntekostnad skulle det ge Irland en önskvärd möjlighet att minska sina upplåningskostnader. Utvecklingen av den irländska ekonomin kan ha en påverkan på andra mindre euroländers ekonomi och även på Sveriges ekonomi. Mot den bakgrunden tillstyrker utskottet regeringens förslag om att riksdagen ska godkänna tilläggsavtalet med Irland.

Särskilda yttranden

1. Tilläggsavtal om lån till Irland (SD)

Oscar Sjöstedt (SD) och Dennis Dioukarev (SD) anför:

Vi påminner om att Sverigedemokraterna ansåg att Sverige inte borde ge ett bilateralt lån till Irland (bet. 2011/12:FiU41). Det var enligt Sverigedemokraternas mening inte Sveriges ansvar att reda ut de problem som bl.a. orsakats av att länder valt att avskaffa sin självständiga penningpolitik och varit oansvariga med sina statsfinanser. Dessutom innebar lånet till Irland en mycket stor risk och den riskpremie som föreslogs i låneavtalet var alldeles för låg. Sverigedemokraterna ansåg även att staten inte skulle spekulera med medborgarnas pengar. Skattemedel ska behandlas värdsamt och med respekt och inte utsättas för den typ av risker ett bilateralt lån till Irland på 600 miljoner euro innebär. Det kan enligt Sverigedemokraternas mening finnas tillfällen då Sverige kan hjälpa andra länder med t.ex. ett bilateralt lån. Då bör det handla om länder i Sveriges omedelbara närhet, övriga länder i Norden och länderna i Baltikum.

Vi avstår dock från att reservera oss mot utskottets ställningstagande nu, eftersom lånet redan har getts till Irland och vi inte kan se några nya nackdelar för Sverige med att godkänna tilläggsavtalet.

2. Tilläggsavtal om lån till Irland (V)

Håkan Svenneling (V) anför:

Irland drabbades hårt av den finansiella krisen 2008–2009 och den djupa lågkonjunktur som följde i finanskrisens spår. Euron och ECB:s räntepolitik var en bidragande orsak till Irlands kris. Krisen orsakades framför allt av bankernas stora utlåning och de omfattande statliga insatser för att rädda bankväsendet som därför krävdes, inte av för stora offentliga utgifter. Tvärtom hade Irland innan krisen slog till en låg statsskuld och goda offentliga finanser.

Vänsterpartiet har inga principiella invändningar mot att Sverige ställer upp med krediter eller annat stöd till länder som i likhet med Irland drabbats av en statsfinansiell kris. Internationell solidaritet är en hörnsten i Vänsterpartiets politik.

Jag påminner dock om att Vänsterpartiet när förslaget om att ge Irland ett bilateralt lån på 600 miljoner euro behandlades i utskottet (bet. 2011/12:FiU41) ansåg att det stabiliseringsprogram för Irland som förhandlades fram mellan den irländska regeringen och EU-kommissionen, Internationella valutafonden (IMF) och Europeiska centralbanken (ECB) hade en sådan utformning att Vänsterpartiet inte kunde ställa sig bakom lånet. Stabiliseringsprogrammet var en förutsättning för lånet. Tyngdpunkten i

programmet ligger på nedskärningar i de offentliga utgifterna. Programmet präglas av en kraftig nyliberal slagsida med krav på sänkta löner i den offentliga sektorn, sänkta minimilöner, kraftiga besparingar i olika offentliga välfärdsprogram och krav på privatiseringar.

Riksdagen godkände att Sverige gav ett bilateralt lån till Irland som bl.a. innebär att Irland skulle genomgå stabiliseringsprogrammet. Jag har nu valt att inte reservera mig mot förslaget att godkänna tilläggsavtalet, eftersom det avtalet inte ger upphov till några nya krav på nedskärningar i de offentliga finanserna för Irland.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2014/15:9 Tilläggsavtal om lån till Irland:

Riksdagen godkänner tilläggsavtalet om lån till Irland.